

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): For knap et år siden diskuterede vi, hvordan vi bedst kunne sikre en forbedring af menneskerettighederne, da vi her i Tinget tiltrådte EU's associeringsaftale med bl.a. Israel. Nu som den gang er jeg overbevist om, at vi får den største indflydelse gennem dialog og ikke gennem afskæring af vore forbindelser. EU-Middelhavssamarbejdet er et nyt samarbejde for begge parter, og det bør netop anvendes til at knytte regionen nærmere til Europa og dermed også til vores værdier.

Når EU indgår en associeringsaftale med et af Middelhavslandene, så skal det ikke ses som en særlig præmiering eller en blåstempling af landets resultater med hensyn til økonomisk udvikling, sociale forhold og overholdelse af menneskerettigheder.

Barcelonaprocessen, altså hele processen med at indgå Middelhavsaftaler, er jo netop en proces, og aftalerne skal ses i det lange perspektiv som et middel til gennem samarbejde at fremme udvikling og en forbedring af befolkningernes levestandard. Det gælder vores aftaler med de arabiske lande, og det gælder aftalen med Israel.

En dialog er jo ikke det samme som bare at lade stå til. Dialog er at trække problemer frem, når der er nogle. Og det er jo netop, hvad vi gør på menneskerettighedsområdet både over for Israel og over for vore andre Middelhavspartnere.

I modsætning til de fleste lande i regionen er Israel et demokrati og derfor også mere lydhør over for omverdenens synspunkter. Derfor er vi også i tættest dialog med Israel om overtrædelser af menneskerettighederne. Mange israelere reagerer forundret, afvisende, når vi kritiserer israelske overgreb. De henviser til, at det er meget værre andre steder. Det er som oftest rigtigt, men det retfærdiggør jo ikke noget. Derfor holder vi selvfølgelig Israel fast på landets forpligtelser på menneskerettighedsområdet.

Det er ikke kun i Danmark, at man er bekymret over israelske overgreb på den palæstinensiske befolkning i de besatte områder. De øvrige EU-lande deler vores bekymring. EU-landene har derfor pålagt deres ambassader og repræsentationer i Tel Aviv og i Gaza/ på Vestbredden at udarbejde rapporter om en række emner: menneskerettigheder, situationen i Østjerusalem og bosættelser generelt.

Gennem 1997 har repræsentationerne derfor sat øget fokus på disse spørgsmål, både for så vidt angår Israel, og for så vidt angår den palæstinensiske myndighed.

Danmark er fortalere for, at disse rapporter anvendes offensivt, og at man udarbejder sammendrag af rapporterne og offentliggør dem. Det britiske formandskab er enig i denne linje.

I konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Luxembourg i december sidste år gentog EU sin vilje til at støtte fredsprocessen. Samtidig understregede man, at man fortsat overvåger situationen på menneskerettighedsområdet meget nøje. EU er derfor fuldt ud opmærksom på menneskerettighedssituationen i Israel og i Gaza/ på Vestbredden, og det er givet, at den israelske regering ikke er i tvivl om, at EU-landene er utilfredse med deres menneskerettighedspolitik.

Hvis dette førte til, at vi undlod at implementere, gennemføre, føre vores samarbejdsaftale med Israel ud i livet, ville vi afskrive os et vigtigt middel, der giver os mulighed for indflydelse. EU's særlige udsending, ambassadør Moratinos, gør et stort arbejde for at fremme samarbejdet mellem EU-regionen og Israel – også på menneskerettighedsområdet.

Hvis man fra EU's side vælger ensidigt at satse – kan man sige – på stokken og helt glemmer guleroden, så kan vi være sikre på, at modparten vil reagere ved at være afvisende over for vores forsøg på at dreje udviklingen ind i baner, der varetager menneskerettighederne på en måde, der svarer til vores krav. Vi ville starte en ny negativ spiral.

Det er vigtigt at strække hånden ud til en dialog med alle dele af det israelske samfund. Vi må, som jeg sagde det før, ikke glemme, at Israel er et demokratisk land med en stærk debat om alle samfundsspørgsmål og ikke mindst om menneskerettighedsspørgsmål og om forholdet til palæstinenserne. Også bosættelserne i de besatte områder diskuteres.

Det er den europæiske holdning, at bosættelserne og forsøg på at presse palæstinenserne ud af Jerusalem er i strid med folkeretten. Det fremgår af den fjerde Genèvekonvention om beskyttelse af civilbefolkningen i krigstid, at det ikke er tilladt at ændre den demografiske sammensætning i besatte områder. Ved at fremføre de europæiske synspunkter har EU mulighed for at styrke de kræfter i Israel, der arbejder for forbedringer.